

Mersin Yöresinde Sert Laminallı Kabuk (Kaliş Kabuk) Karstik YüzeY Yapıları

Karstic Surface Features Of The Hard Laminated Crust (Caliche Hardpan) In The Mersin Area

Muhsin EREN ve Zübeyde HATİPOĞLU

*Mersin Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Jeoloji Mühendisliği Bölümü, TR-33343 Çiftlikköy, Mersin, Turkey
m_eren@yahoo.com*

ÖZ

Mersin ili içinde yer alan çalışma alanında kalişler yaygındır ve toz, yumru, tüp, çatlak dolgusu, laminallı kabuk, sert laminallı kabuk (sert kabuk), pizolitik kabuk gibi farklı şekillerde bulunur. Sert laminallı kabuk tipik kare karstik yüzeY yapıları göstermektedir. Bunlar; çözünme havuzu, çözünme kaval yapısı (rillenkarren), çözünme çukuru ve çözünmeyle genişletilmiş çatlaklardır. İlk iki karstik yapı yaygındır ve kaliş tepee yapıları veya yalancı antiklinal olarak adlandırılan dom ve sırt şekilli yüzeY şekilleriyle birlikte bulunur. Kamenitza veya çözünme havuzları genellikle kaliş tepee yapılarının üst kısımlarında göllenen sulardan oluşan düz tabanlı, keskin ve aşmalı kenarları olan tabak şekilli çukurluklardır. Çözünme kaval yapıları keskin açılı sırtlarla ayrılan, uzunlukları 15 cm'den az olan çözünme oluklarıdır. Bunlar kaliş tepee yapılarının üst kısmında veya yakınındaki küçük yükselilerin eğimli yüzeYleri üzerinde iyi bir şekilde gelişir ve yüzeY sularından oluşurlar. Çözünme çukurları dar ve silindirik şekilli karstik çukurluklardır ve bitki kök boyunca drene edilen sulardan oluşur. Yarık-karenleri çatlaklar boyunca kanalize yüzeY sularının çözünme ürünüdür. Kalişlerle birlikte bulunan karst yapıları yarı kurak iklimden nemli iklim koşullarına değişimi gösterir.

Anahtar Kelimeler: kaliş, karstlaşma, kare, sert laminallı kabuk, Kuvaterner

ABSTRACT

In the study area located in the Mersin province, caliches are widespread and occur in a variety of forms such as powdery, nodular, tubular, fracture-infill, laminar crust, hard laminated crust (caliche hardpan), pisolithitic crust. The hard laminated crust shows distinctive karstic surface features of karrens. These are kamenitza, rillenkarren (solution flute), solution pit and solution enlarged fracture (klufikarren). First two karstic features are common and closely associated with dome- and ridge-like morphologies termed caliche tepees or pseudo-anticlines. Kamenitzas or solution basins are dish-shaped depressions with flat bottom and sharp and overhanging sides resulted from ponding water mostly at the top of caliche tepees. Rillenkarrens are solutional flutes seperated by sharp angular ridges, with length of less than 15 cm. They are well developed on the inclined surfaces of small reliefs at or near the top of caliche tepees, and form from sheet flow. Solution pits are narrow, cylindrical shaped karstic troughs formed by stemflow drainage beneath trees. The klufikarrens are products of dissolution by channelised surface water flowing along a fracture. The karst features associated with caliche indicate a climatic change from semiarid to humid conditions.

Key Words: caliche, karstification, karren, hard laminated crust, Quaternary